

7/8429

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 29 73
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

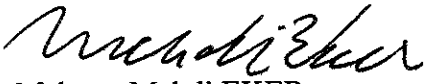
30 TEMMUZ 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:17.06.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 14016 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY' a ait 7/8429, Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN' a ait 7/8430, Denizli Milletvekili Ali Rıza ERTEMÜR'e ait 7/8431, Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ'a ait 7/8432, Edirne Milletvekili Rasim ÇAKIR'a ait 7/8433, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL' e ait 7/8434 ve Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/8435 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş	7/8429	(6 sayfa)
2- Görüş	7/8430	(1 sayfa)
3- Görüş	7/8431	(8 sayfa)
4- Görüş	7/8432	(3 sayfa)
5- Görüş	7/8433	(1 sayfa)
6- Görüş	7/8434	(1 sayfa)
7 Görüş	778435	(2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Mehmet Akif PAKSOY

Kahramanmaraş Milletvekili

Esas no : 7/8429

SORU 1)Türkiye'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından domuz gribine karşı aktif bir izleme programı yürütülüyor mu? Bu konuda hazırlanmış bir eylem planı varmıdır? Domuz gripinin izlenmesi konusunda hangi laboratuvarlar görevlidir?

CEVAP 1) Tüm hayvancılık işletmeleri 09.08.2006 tarih ve 26254 sayılı resmi gazetede yayımlanan "Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümleri gereğince İl/İlçe Müdürlüklerimizce denetlenmektedir. Domuz gribi hastalığının dünyada yayılım göstermesi üzerine Bakanlığımızca alınan tedbirler kapsamında 30.04.2009 tarihli resmi yazı ile ilgili illere domuz çiftlikleri ve kontrolleri konusunda ilave talimat gönderilmiş olup, bu talimat resmi web sayfamız olan www.kkgm.gov.tr adresinde yayınlanmıştır.

SORU 2)Domuz gribi etkeni diğer hayvan türlerini etkiliyor mu? Etkiliyor ise ne gibi önlemler alınmıştır?

CEVAP 2) Domuz gribi, Influenza A virüs grubuna ait virüslerin neden olduğu akut solunum yolu hastalığı olup Influenza A virüsleri insan, domuz, at, deniz memelileri ve kuşlar olmak üzere birçok hayvan türünden izole edilmiştir. Domuzların solunum yollarında domuz, insan ve kuş gribi virüslerine duyarlı alıcılar bulunmaktadır. Dolayısıyla domuzlar, virüslerin eş zamanlı bulaşması halinde yeni grip virüslerinin ortaya çıkma ihtimalini artırmaktadır. Ülkemizde domuz çiftliklerinde yapılan kontrol ve denetimlerde "Domuz Gribi" hastalığı yönünden herhangi bir klinik bulguya rastlanmamıştır.

SORU 3)Türkiye'de kaç domuz çiftliği bulunmakta ve yetiştiriciliği yapılan toplam domuz sayısı ne kadardır? Domuz çiftlikleri hangi illerde bulunuyor? Domuzlar nasıl besleniyor?

CEVAP 3) Ülkemiz genelinde Antalya, Kırklareli ve İzmir illerinde olmak üzere 3 adet domuz çiftliği bulunmakta iken 17.06.2009 tarihinde Kırklareli'ndeki çiftlikte bulunan hayvanlar kesim amacıyla Antalya ilinde bulunan çiftliğe sevk edilmiş ve bu ildeki domuz çiftliği faaliyetini sonlandırmıştır. İzmir ve Antalya illerindeki çiftliklerde bulunan toplam domuz varlığı 1800 civarındadır.

SORU 4)Türkiye'de domuz mezbahası var mı? Mezbaha iznini hangi birim veriyor? 2003 yılından beri kaç mezbahaya geçici izin verildi? Mezbahaların kapasitesi nedir? Elde edilen etlerin nerelerde tüketildiği ve kayıtları nasıl izleniyor?

CEVAP 4) Bakanlığımızca Antalya İli, Manavgat İlçesinde bulunan Tropikal Turizm Canlı Hayvan Gıda Sanayi A.Ş.' ne ait 3. Sınıf Domuz Mezbahasına 10.02.2009 tarihinde Çalışma İzin Belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca Antalya İl Müdürlüğüne verilen talimat gereğince; ante mortem muayenede dikkatli davranılması, domuz karkaslarının trişin yönünden muayenesi için trişineskop cihazının temin edilmesi, görevli Veteriner Hekimin bu konuda eğitilmesi ve elde edilen etlerin nereye gönderildiği konusunda kayıtların tutulması istenmiştir.

Tespit edilen domuzların kesimlerinin yapılması için İzmir, İstanbul, Adana, Balıkesir ve Tekirdağ illerinde kısa süreli geçici kesim yerleri oluşturulmuş, ancak 10.02.2009 tarihinde Antalya ilinde ruhsatlı domuz mezbahası kurulmuş olduğundan geçici kesim yeri oluşturulması uygulamasına son verilmiştir.

Tüm hayvancılık işletmeleri 09.08.2006 tarih ve 26254 sayılı resmi gazetede yayımlanan "Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümleri gereğince İl/İlçe Müdürlüklerimizce denetlenmektedir.

SORU 5) Türkiye'ye 2003 yılından bu yana her yıl için ithal edilen domuz eti miktarı ne kadardır? Ülkemizde 2003 yılından buyana ithal edilen domuz eti kaynaklı salam, sosis sucuk vb et ürünleri miktarı ne kadardır? Domuz eti ve ürünlerinin nerelerde tüketildiği konusunda kayıt tutma ve izleme var mıdır? İthalatına hangi birim izin veriyor? İthalatta artış olduğu söyleniyor doğrumudur?

CEVAP 5) 2003-2006 yılları arasında toplam 156 ton domuz eti ve domuz eti ürünleri ithalatı yapılmıştır. 2007-2008 yıllarında ve 2009'un ilk 6 ayında domuz eti ithalatı yapılmamıştır. Domuz eti ithalatında artış söz konusu değildir. 05.06.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un verdiği yetki çerçevesinde, gıda maddelerinin yurtiçi, ithalat ve ihracat aşamalarındaki gıda güvenliği ve kalitesine yönelik izin, tescil ve denetim hizmetleri Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu kapsamda domuz ürünlerinin ithalatında bakanlığımız yetkilidir.

31.12.2008 tarih ve 27097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğ hükümlerine göre, domuz ürünlerinin ithalatında ilgili gümrük idaresince Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen Kontrol Belgesi aranmaktadır.

İthalat işlemleri 02.09.2007-26631 sayılı Resmi Gazete yayımlanan "Gıda Maddeleri ve Gıda ile Temas Eden Ambalaj Materyallerinin İthalatında Kontrol Belgesi Onaylanması ve İthalat Aşamasındaki Kontrol İşlemleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 31)" hükümlerine göre yapılmaktadır.

Ayrıca Domuz etinden üretilen ürünler 10.02.2000 tarih ve 23960 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Et Ürünleri Tebliği" hükümlerine göre kontrol edilmektedir.

Fiili ithalat aşamasında Bakanlığımızca yetkilendirilmiş 25 İl Tarım Müdürlüğü tarafından Belge, Kimlik ve Fiziksel bazda kontroller yapılmaktadır.

İthalat aşamasında istenecek analizlerde, öncelikle gıda güvenliğine esas, insan sağlığı açısından tehlike oluşturabilecek hususlar göz önünde bulundurulmaktadır.

İthalat aşamasında yapılan kontroller sonucunda ürünün mevzuata uygunluğunun tespit edilmesi durumunda serbest dolaşıma girişine izin verilmektedir.

Ürünün gıda güvenliği şartları Türk Gıda Kodeksi ile belirlenmiştir.

Ayrıca ithalat aşamasında Hayvan Sağlığı Zabıtası Kanunu ve Yönetmeliği kapsamındaki ürünler karantina yönünden değerlendirilmektedir.

SORU 6) Çok miktarda avlandığı söylenen yabani domuzların etleri ne yapılıyor? Turistik bölgelerde otellerde pazarlandığı söylenen bu etler nasıl sevk ediliyor? Rapor düzenleniyor mu? Başka nerelerde tüketiliyor? Bu etler kontrolden geçiyor mu? Yıllık miktarının ne kadar olduğunu biliyor musunuz?

CEVAP 6) Avlanan domuzların nakli her yıl toplanan Merkez Av Komisyonu'nun aldığı kararlar doğrultusunda yapılmaktadır. Bu itibarla, 01.06.2009 tarihli ve 27245 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2009-2010 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararı Dördüncü Bölüm Madde 15'de avlanan domuzların sevkinde uygulanması gereken kurallar şu şekilde belirtilmiştir:

"MADDE 15-(1) Av hayvanlarının yaban domuzu hariç, et ve trofelerinin satışı yasaktır. Avlanan yaban domuzunu avlaktan tüketim yerlerine nakletmek isteyen avcı, yaban domuzunu parçalamadan ve et haline dönüştürmeden;

a) Muhtarlık veya belediyeden menşe şahadetnamesi alacak; ayrıca bu avlanan yaban domuzunun avlandığı yerin ilçe sınırlarının dışına çıkarılması durumunda ise, menşe şahadetnamesinin ilgili Kanun gereği Tarım ve Köyişleri Bakanlığı mahalli teşkilatına verilerek veteriner sağlık raporuna dönüştürmek,

b) İl müdürlüklerinden nakliye tezkeresi almak zorundadır.

2) Yasal olarak avlanan kuşların, en az bir kanadının tüyleri temizlenmeden ve bacağı kesilmeden avlak ve araçlarda taşınması zorunludur.

(3) Nakliye tezkeresi olmadan avlanma süreleri ve günleri dışında canlı, ölü ya da et olarak taşınan yaban domuzları yasa dışı avlanmış sayılır ve taşıyanlar hakkında 4915 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."

SORU 7) Turistlerin sağlığı açısından çiftliklerde yetiştirilen domuz veya avlanan yabani domuz etlerinin güvenilir olduğunu söyleyebilir misiniz? Kontrolden geçmeyen domuz eti tüketilmesi nedeniyle doğacak bir gıda skandalının ülkemiz turizm sektörüne yapacağı olumsuz etkiyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 7) Bilindiği üzere piyasaya arz edilecek gıda ürünlerinin gıda mevzuatına uygun olması zorunludur. Bu kapsamda gıda üretiminde kullanılan hammaddenin sağlıklı ve güvenli olması yanında gıdaların izlenebilirliğini kolaylaştırmak amacıyla, gerekli bilgileri içerecek şekilde etiketlenmesi ve tanımlanması zorunludur.

Çiğ Kırmızı Et ve Hazırlanmış Kırmızı Et Karışımları Tebliği (07.07.2006/2622 1 R.G) kapsamında domuz ve yaban domuzu eti kullanımına izin verilmekte olup, söz konusu etlerin ruhsatlı kesimhanelerde kesilmiş ve veteriner hekim muayenesinden geçmiş sağlıklı hayvanlardan elde edilmiş olması ve Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve ilgili tebliğlerine uygun olarak işlenmesi ve muhafaza edilmesi gerekmektedir. Domuz eti ithalatına ise sadece turistik tesislerde kullanılmak üzere izin verilmekte olup, söz konusu tesislerin de yukarıda belirtilen hükümlere uyması gerekmektedir.

Ancak Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Av ve Yaban Hayvanları İle Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik' in 64 üncü maddesi ile yaban domuzu hariç diğer avına izin verilen türlere ait etlerinin alımı ve satımı yasaklanmıştır. Aynı yönetmeliğin Yaban domuzu eti ticareti ile ilgili 65 inci maddesinde ise "Avlanan yaban domuzlarından elde edilen etlerin ticaretini yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler ticari faaliyet izinleri dışında Bakanlıktan yaban domuzu eti ticareti ve ihracatı için ayrıca izin alırlar" ifadesi bulunmaktadır.

Gerçek ve tüzel kişiler, izin alarak avladıkları yaban domuzlarını parçalamadan ve et haline dönüştürmeden ilgili il müdürlüğü, orman işletme müdürlüğü veya şefliğine nakliye tezkeresi almak için, 3285 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre de ilgili muhtarlık veya belediyeye menşe şahadetnamesi almak için başvururlar. İlgili il müdürlüğü, orman işletme müdürlüğü veya şefliği yaban domuzunu bir bütün olarak gördükten sonra nakliye tezkeresini düzenler. Aksi durumlarda nakliye tezkeresi düzenlenmeyerek, parçalanmış veya et haline dönüştürülmüş olan yaban domuzuna el konulur. Aksine hareket edenler hakkında ilgili Yönetmelikte belirtilen hükümler uygulanır.

Yaban domuzundan elde edilen etler; düzenlenen nakliye tezkeresi, 3285 sayılı Kanunun 22. maddesine göre menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporu ile yaban domuzu etinin ticaretini yapan ticarethanelere satılır. Bu ticarethaneler yaban domuzu etinin insan gıdası olarak tüketilebileceğine dair hükümet veteriner hekimi tarafından düzenlenen veteriner sağlık raporunu aldıktan sonra yaban domuzlarını parçalayarak et haline dönüştürebilirler.

Nakliye tezkeresi ile menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporu bu işletmelerde muhafaza edilir. Nakliye tezkeresi, menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporu olmayan yaban domuzu etlerinin bu işletmelerce alınması, depolanması veya saklanması yasaktır.

Yaban domuzu eti iç piyasada Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan 16/11/1997 tarihli ve 23177 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan Tebliğlerde belirtilen usul ve esaslara göre satılabilir.

Gıda mevzuatı kapsamında söz konusu tesislerde parçalama işleminin yapılabilmesi için Bakanlığımızdan çalışma izni alınması ve etlerin damgalanması gerekmektedir.

SORU 8) Domuz eti yemeyen tüketicilerin aldatılmaması için ne tür önlemler alınmıştır? Gıda güvenliğinden sorumlu bir bakanlık olarak özellikle turistlerin yoğun olduğu otellerde konaklayan vatandaşlarımızın gönül rahatlığıyla et ve et ürünleri tüketmelerine güvence verebilir misiniz?

CEVAP 8) 10.02.2000-23960 tarih ve 2000/4 nolu Resmi Gazetede yayınlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin - Et Ürünleri Tebliğinin Ambalajlama ve Etiketleme başlıklı 12. maddesinin (b) bendinde “ Et ürünlerinin elde edildiği tür, karışım söz konusu ise ürün adının hemen yanına en az 12 puntoluk büyüklükte her türün yüzdesi belirtilmelidir.” hükmü bulunmaktadır. Ayrıca 07.07.2006/26221 tarihli ve 2006/31 nolu Resmi Gazetede yayınlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin – Çiğ Kırmızı Et ve Hazırlanmış Kırmızı Et Karışımları Tebliğinin Ambalajlama ve Etiketleme başlıklı 13. maddesinin (a) bendinde “Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerde, ürünün ait olduğu kasaplık hayvan türü ürün ismi ile birlikte etikette belirtilecektir.” hükmü bulunmaktadır.

Yukarıdaki hükümlerde de belirtildiği üzere et ve et ürünlerinin etiketlerinde ürünün elde edildiği kasaplık hayvan türünün ürün ismi ile birlikte etikette belirtilmesi zorunludur. Domuz eti ile üretilen ürünlerin etiketinde ürün ismi ile birlikte Domuz etinden üretildiğinin belirtilmesi yasal zorunluluktur.

Konuyla ilgili olarak, Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından yürütülen “Et ve Et Ürünleri Denetim Programı” kapsamında özellikle turistik tesisleri kapsayacak şekilde taklit ve tağşişe açık hazır yemek, hazır kıyma, sos, salam, sucuk, pastırma gibi et ve et ürünlerinde” tür tayini” ile ilgili denetim ve kontroller titizlikle yürütülmektedir.

Üretilen ve satışa sunulan domuz eti ve ürünlerinin “Türk Gıda Kodeksi-Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları” Tebliğine göre gıda maddelerinin etiketinde yer alan “İçindekiler” bölümünde, gıda maddesinin üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve değişmiş formu ile de olsa son üründe yer alan hammadde ve gıda katkı maddelerini üretim sırasında kullandıkları miktara göre azalan oranlarda belirtilmesine, denetim ve kontrollerde önem verilmektedir.

Hayvansal gıda ürünleri kapsamında, “Kırmızı Et ve Et Ürünleri” ve “Kanatlı Et ve Et Ürünleri” için Bakanlığımızca denetim programları oluşturulmuştur, bu amaçla üretim yerleri ile piyasadan planlanan sayılarda numuneler alınmaktadır.

SORU 9) Bakanlığınız Koruma ve Kontrol Genel Müdürünün "D,eti" yazan etlerin domuz eti olduğu şeklinde basına çıkan açıklamasını doğru buluyor musunuz? Doğru ise tüketici güvenliğini kim sağlayacak?

CEVAP 9) Bileşiminde domuz ürünü ihtiva eden ürünlerin Türkçe etiketlerinde, gözle görülür şekilde kırmızı renkli veya etiket rengiyle kontrast teşkil edecek şekilde “Bileşiminde domuz ürünü bulunmaktadır.” veya “Domuz ürünüdür.” ifadesi yer almalıdır